

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ

Корнило І.В.

НТУ «ХП»

ПРОБЛЕМА ДУШІ І ТІЛА У ФІЛОСОФІЇ

Ще з часів античної філософії відомо, що людина складається з душі і тіла. Протягом багатовікової історії філософії проблему в співвідношення цих двох початків в людині намагалися вирішити багато мислителів. Важливим і цікавим є вчення про двоскладну природу людини в середньовічній філософії. Середньовічні мислителі будували свою філософію, спираючись на античні філософські традиції. І саме через середньовіччя до нас дійшла антична філософська думка.

Розглянемо, як у сучасній думці втілюються античні і середньовічні погляди на проблему співвідношення душі і тіла, вдаючись до кінематографу і проаналізувавши новий фільм від Ріхар «Душа».

Він представляє своїм глядачам дві сфери буття. Перша – це галузь людської діяльності, в якій відбувається життя. Друга сфера – душа – там, де життя ще не почалося (Велике До) і де вона закінчується (Велике Після). У своїй концепції душі продюсери звертаються до деяких найбільш впливових ідей західної інтелектуальної історії, але інтерпретують їх в дусі XXI століття.

Фільм розповідає про Джо Гарднера, починаючого джазового піаніста, який застряг у буденності свого повсякденного життя. Він працює вчителем музики в середній школі на півставки. Коли у нього з'являється можливість змінити свою долю, Джо провалюється у відкритий люк, в результаті чого він коливається між життям і смертю. Глядач спостерігає за душею піаніста, яка відокремилася від його тіла. Ця відправна точка точно відображає історичне походження західних уявлень про душу.

Слово «душа» спочатку використовувалося тільки в контексті смерті. Гомер описує смерть як догляд душі за тілом. На початку своєї історії на заході вважали, що душа в мертвій істоті вже відсутня.

З появою грецької філософії в VI столітті до нашої ери душа також розглядалася як сила, що оживляє тіло. Тим часом уявлення про смерть як про поділ душі і тіла залишалося загальноприйнятим.

Це створило дисонанс. Якщо душа повинна була поживати конкретне тіло, то вона також повинна була тісно взаємодіяти з цим тілом і, можливо, утворити з ним єдність. Але як тоді душа могла пережити смерть тіла або навіть існувати окремо?

Ще одна трудність виникла через широко поширену віру в реінкарнацію. Чи можуть людські душі народитися заново в тілах тварин або навіть рослин? І якщо так, то як вони можуть тоді стати операційним центром свого нинішнього господаря?

У Платона і Аристотеля розходилися думки з цих питань. Для Платона зв'язок душі з тілом була випадковістю. Герой платонівських діалогів Сократ за кілька годин до страти пояснив своїм друзям, що філософ смакує свою смерть, тому що вона знаменує собою звільнення душі в її справжнє існування.

Аристотель, учень Платона, навпаки, заперечував існування загробного життя для душі. Він вважав, що душа – просто життя тіла. І це поєднання утворює нерозривну єдність: якщо помирає тіло, то вмирає і душа. Однак Аристотель припускав, що якісь частини душі можуть пережити тілесну форму.

З появою християнства з'явилися нові точки зору. В цілому християни дотримувалися точки зору Платона, тому що вірили в життя після смерті. Але вони відкинули ідею випадкового зв'язку душі і тіла. Класичний християнський погляд на душу, знайдений в навчаннях Фоми Аквінського, з'єднав платонівські ідеї з аристотелівськими: душа безсмертна, але

прив'язана до вічної єдності душі і тіла. Таким чином, вона буде повернута до життя в кінці часів.

Позиція Ріхард найбільш близька до навчань Платона. Душі йдуть від вмираючих і відправляються в Велике Після. Душі нематеріальні – ще один принцип платонівської філософії, – хоча в фільмі вони зі зрозумілих причин видимі. Нарешті, реінкарнація здається можливою навіть для різних видів, як потім дізнається Джо Гарднер, коли на якийсь час входить в тіло кішки.

Жуменкова Д.О.

НТУ «ХП»

КОРОТКА ІСТОРІЯ КАПЛУНІВСЬКОЇ ЦЕРКВИ

Місто з течією часу змінюється. З'являється нове, уходить в минуле старе. Але, в усі часи були знакові споруди, історію яких не можливо відокремити від історії Харкова. З метою збереження пласту культури та історії міста треба чітко визначити історичні засади, насамперед, культових споруд. Однією з таких споруд була Каплунівська церква.

На початку ХІХ століття Харків інтенсивно розширювався. В першу чергу місто зростало у напрямку теперішніх вулиць Полтавський Шлях (на той час – вул. Катеринославської) та проспекту Гагаріна (вул. Зміївської). На північ місто розширювалося дуже повільно. Наприклад, Німецька вулиця (сучасна вул. Пушкінська) навіть у першій половині ХІХ століття закінчувалася в районі сучасної вул. Мистецтв. Північніше було вже передмістя Харкова. На його околиці було кладовище. Зовсім невелике, засноване в 1803 р. «градське», розташоване на місці вулиці Манізера (колишня Красіна), яка на той час не існувала. В 1771 р. поруч була побудована та освячена мініатюрна церква, спочатку названа Кладовищенською, пізніше – Каплунівської Божої матері (за назвою ікони), офіційно називалася Різдво-Богородицька церква.